

Μεταφρασμένες περιλήψεις

Translated abstracts

Μετάφραση στα ελληνικά: Δήμητρα Παπασταύρου
Επιμέλεια: Ευαγγελία Παπανικολάου

Music and Imagery [Μουσική και Απεικόνιση] σε ομάδες με γυναίκες που υποφέρουν από διαταραχή μετατραυματικού στρες / σύνθετη διαταραχή μετατραυματικού στρες: Μια μελέτη εφαρμοσιμότητας

Gabriella Rudstam, Ulf Elofsson, Hans Peter Søndergaard,
Lars Ole Bonde & Bolette Daniels Beck

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι γυναίκες που έχουν εκτεθεί σε σωματική, ψυχολογική ή/και σεξουαλική κακοποίηση – σε αρκετές περιπτώσεις με ιστορικό παιδικής κακοποίησης και αμέλειας – συχνά υποφέρουν από διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD) ή σύνθετη διαταραχή μετατραυματικού άγχους (CPTSD). Ωστόσο, οι τεκμηριωμένες θεραπείες που συνιστώνται βοηθούν μόνο το 50% του πληθυσμού αυτού, και ως εκ τούτου υπάρχει η ανάγκη να διερευνηθούν και συμπληρωματικές μέθοδοι. Σ' αυτή τη μελέτη έχει διερευνηθεί μία τέτοια πολλά υποσχόμενη μέθοδος: η ομαδική προσέγγιση που βασίζεται στο Music and Imagery [Μουσική και Απεικόνιση] (GrpMI) και επικεντρώνεται στο τραύμα. Σ' ένα κλινικό πλαίσιο μη τυχτοποιημένης δειγματοληψίας, διερευνήθηκε η σκοπιμότητα της προσέγγισης GrpMI και η καταλληλότητα των επιλεγμένων μετρήσεων. Στην πιλοτική μελέτη συμμετείχαν δέκα συμμετέχουσες με διαταραχή μετατραυματικού στρες και με σύνθετη διαταραχή μετατραυματικού άγχους, πέντε σε κάθε ομάδα. Όλες οι συμμετέχουσες ολοκλήρωσαν τη θεραπεία. Τα κύρια αποτελέσματα περιλάμβαναν τις μετρήσεις των συμπτωμάτων της διαταραχής μετατραυματικού στρες που έγιναν πριν και μετά τη θεραπεία, καθώς και συμπληρωματικές μετρήσεις. Τα δευτερογενή αποτελέσματα αφορούσαν τη διάσχιση [dissociation] και την ποιότητα ζωής. Τα αποτελέσματα έδειξαν μείωση της διαταραχής μετατραυματικού στρες και των συμπτωμάτων διάσχισης, και βελτίωση της ποιότητας ζωής μετά τη θεραπεία. Αυτή η τάση διατηρήθηκε και κατά τη συμπληρωματική παρακολούθηση. Μια ανάλυση ατομικών ημιδομημένων συνεντεύξεων που έγιναν με τις συμμετέχουσες μετά τη λήξη της θεραπείας έδειξε ότι οι ίδιες θεώρησαν την ομαδική θεραπεία χρήσιμη και αποδεκτή. Βάσει των ευρημάτων τα οποία δείχνουν ότι η προσέγγιση GrpMI που επικεντρώνεται στο τραύμα έχει θετική επίδραση στην ψυχολογική υγεία των γυναικών, απαιτείται μεγαλύτερη μελέτη μέσα από μεθόδους τυχαιοποιημένης ελεγχόμενης δοκιμής (RCT).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

group Music and Imagery (GrpMI) [ομαδική Μουσική και Απεικόνιση], εκφραστικές τέχνες, διαταραχή μετατραυματικού στρες, σύνθετη διαταραχή μετατραυματικού στρες, θεραπευτική αγωγή

Η **Gabriella Rudstam** είναι διδακτορική φοιτήτρια μουσικοθεραπείας στο πανεπιστήμιο του Aalborg, πιστοποιημένη ψυχοθεραπεύτρια και θεραπεύτρια στην Εκφραστική Τέχνη, το σωματικό βίωμα [Somatic Experiencing], και τη μέθοδο Guided Imagery and Music (GIM). Σήμερα εργάζεται στο Kris- och Traumacentrum (Κέντρο Κρίσεων και Τραύματος) στη Στοκχόλμη με πρόσφυγες και Σουηδούς πολίτες που πάσχουν από τραύμα, ενώ στο παρελθόν έχει εργαστεί ως

διδάσκουσα και ως επιβλέπουσα στο πρόγραμμα μουσικοθεραπείας στο Royal College of Music στη Στοκχόλμη.

Email: gabriella.rudstam@krisochtraumacentrum.se

Ulf O. E. Elofsson, MSc, βιολόγος. Σήμερα εργάζεται στο Kris- och Traumacentrum (Κέντρο Κρίσεων και Τραύματος) στη Στοκχόλμη (Σουηδία), όπου συμμετέχει στην έρευνα και τη θεραπεία της διαταραχής μετατραυματικού στρες. Στο παρελθόν συνεργαζόταν με το Πανεπιστήμιο της Uppsala με το ερευνητικό του ενδιαφέρον να στρέφεται στη συγκριτική φυσιολογία με επίκεντρο τον ρόλο των μονοαμινεργικών συστημάτων κατά την αντίδραση που προκαλεί το στρες.

Email: ulf.elofsson@krisochtraumacentrum.se

Ο **Hans Peter Søndergaard** είναι ψυχίατρος, ψυχοθεραπευτής και αναπληρωτής καθηγητής στο Kris- och traumacentrum (Κέντρο Κρίσεων και Τραύματος) στη Στοκχόλμη. Έχει εργαστεί με πρόσφυγες και άλλους πελάτες που υποφέρουν από τραύμα, έχει γράψει διάφορα κεφάλαια βιβλίων στα σουηδικά σχετικά με τη διαταραχή του μετατραυματικού στρες, και έχει συμμετάσχει στην εκπαίδευση γιατρών και άλλων ειδικών στη διαπολιτισμική ψυχιατρική.

Email: hans.peter.sondergaard@ki.se

Ο **Lars Ole Bonde** (PhD) είναι καθηγητής μουσικοθεραπείας στο πανεπιστήμιο του Aalborg (Δανία), και καθηγητής στον τομέα της μουσικής και της υγείας στη Νορβηγική Ακαδημία της Μουσικής (Νορβηγία). Οι δημοσιεύσεις αφορούν στη μουσικοθεραπεία, τη μουσική ψυχολογία, τη μουσική παιδαγωγική και το μουσικό θέατρο.

Email: lobo@hum.aau.dk

Η **Bolette Daniels Beck** (PhD) είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια μουσικοθεραπείας στο πανεπιστήμιο του Aalborg (Δανία). Εκπαιδύτρια στη μέθοδο GIM. Παρούσα ερευνητική δραστηριότητα: Τυχαίοποιημένη ελεγχόμενη μελέτη με πρόσφυγες που πάσχουν από τραύμα. Δημοσιεύσεις στην εφαρμογή της μεθόδου GIM σε πληθυσμούς που πάσχουν από άγχος και τραύμα, ενσωμάτωση, νευροσυγκινησιακές θεωρίες, μέτρηση ορμονών, πανεπιστημιακή παιδαγωγική και μεικτές μεθοδολογίες.

Email: bolette@hum.aau.dk

Η επαναπεριγραφική τεχνική: Μια προσαρμογή της μεθόδου Guided Imagery and Music της Bonny (BMGIM) προς τη συνειδητοποίηση της άρρητης γνώσης

Gabriella Giordanella Perilli

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μέθοδος Guided Imagery and Music της Bonny (BMGIM) είναι μια αποτελεσματική ψυχοθεραπευτική μέθοδος που έχει ως στόχο να κάνει συνειδητή την άρρητη γνώση και να δημιουργήσει νέα νοήματα. Δεδομένα που προέρχονται από τη γνωσιακή νευροεπιστήμη και την κλινική πρακτική υποστηρίζουν τη διαδικασία της μεθόδου BMGIM και την προσαρμογή της, η οποία ονομάζεται «Επαναπεριγραφική Τεχνική» [Redescriptive Technique] και παρουσιάζεται στο άρθρο αυτό. Αυτή η τεχνική έχει τη μορφή της εργασίας για το σπίτι [homework assignment] και αποτελεί μια προσθήκη στις τυπικές διαδικασίες της BMGIM που βασίζονται σε γνωστικούς προσανατολισμούς. Για να ενισχυθεί η κατανόηση της μεταφορικής εμπειρίας που προσφέρει η απεικόνιση [imagery], μεταξύ του πελάτη και του προσώπου που τον καθοδηγεί κατά τη διάρκεια της συνεδρίας BMGIM χρησιμοποιείται η λεκτική επικοινωνία με πολλούς θεραπευτικούς σκοπούς. Επιπλέον, για να μπορέσει ο πελάτης να αναλάβει ακόμα μεγαλύτερο ρόλο ως προς τον αναστοχασμό και την ενσωμάτωση διαφόρων πτυχών της εμπειρίας του με πιο ουσιώδεις και εξυπηρετικούς τρόπους, το

άρθρο αυτό προτείνει μια προσθήκη στην κλασική μέθοδο BMGIM: τη συγγραφή μιας προσωπικής αφήγησης της εμπειρίας. Η καινοτόμος προσαρμογή μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανεξάρτητα από τον θεωρητικό προσανατολισμό του θεραπευτή.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Guided Imagery and Music, επαναπεριγραφική ψυχοθεραπεία, άρρητη γνώση

Η **Gabriella Giordanella Perilli** (PhD) είναι διευθύντρια και μέλος του προσωπικού της Σχολής Ψυχοθεραπείας και Συνδυαστικής Μουσικοθεραπείας στη Ρώμη.

Email: gabriella.giordanella@fastwebnet.it

Προοπτικές του Music Imagery [Μουσική Απεικόνιση] στον σύνθετο χρόνιο πόνο

Ilan Sanfi & Erik Christensen

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός του άρθρου είναι να εξετάσει την έννοια του χρόνιου πόνου ως σύνθετου φαινομένου και να τονίσει τον πιθανό ρόλο της μουσικοθεραπείας – και ειδικότερα του Music Imagery [Μουσική Απεικόνιση] – στη θεραπεία του χρόνιου πόνου. Οι θεωρίες του πόνου μαζί με την έρευνα για τις διόδους του πόνου και τον έλεγχο του από το νευρικό σύστημα ενισχύουν τα στοιχεία που προκύπτουν από την κλινική πρακτική, τα οποία παρουσιάζουν ότι οι μουσικές παρεμβάσεις μπορούν να καταπραΰνουν την αίσθηση του πόνου και ταυτόχρονα να προσφέρουν μια ευχάριστη αισθητική εμπειρία. Η μουσικοθεραπεία παρέχει ευκαιρίες για την επεξεργασία ψυχολογικών και υπαρξιακών προβλημάτων και επιτρέπει στους ασθενείς ν' αντιμετωπίσουν καλύτερα τον χρόνιο πόνο. Η σχετική έρευνα στη νευροεπιστήμη και στη μουσική ιατρική παρέχει συμπληρωματικές αποδείξεις ότι η μουσική μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις φυσιολογικές και ψυχολογικές πτυχές του πόνου. Αυτό το άρθρο συνοψίζει μια σειρά από επιλεγμένες θεωρητικές, κλινικές και ερευνητικές γνώσεις που αφορούν τόσο τους κλινικούς ιατρούς όσο και τους άλλους επαγγελματίες του τομέα της υγείας που εξειδικεύονται στην ανακούφιση του χρόνιου πόνου.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

μουσικοθεραπεία, Music Imagery [Μουσική Απεικόνιση], σύνθετος χρόνιος πόνος, θεωρία, έρευνα, κλινικές επιπτώσεις

Ο **Ilan Sanfi** είναι μουσικοθεραπευτής (BA, MA) και κάτοχος διδακτορικού διπλώματος από το πανεπιστήμιο του Aalborg της Δανίας. Επιπλέον, είναι συνθέτης και εξειδικευμένος στη μέθοδο Guided Imagery of Music της Bonny. Συνεργάζεται με τον τομέα Παιδικής και Εφηβικής Υγείας του πανεπιστημιακού νοσοκομείου Aarhus στη Δανία, όπου είναι κύριος ερευνητής ενός δανικο-νορβηγικού ερευνητικού προγράμματος για το ρόλο του Music Imagery στην παιδική ογκολογία. Εκτός αυτού, ως μουσικοθεραπευτής έχει κλινική εμπειρία με ενήλικες που αντιμετωπίζουν διάφορους τύπους χρόνιου πόνου.

Email: ilan@sanfi.dk

Ο **Erik Christensen** είναι μουσικολόγος και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα *Μουσική Ακρόαση, Μουσικοθεραπεία, Φαινομενολογία και Νευροεπιστήμη* (2012) στο πανεπιστήμιο του Aalborg της Δανίας. Είναι επισκέπτης ερευνητής στο πανεπιστήμιο του Aalborg και συγγραφέας του *The Musical Timespace. A Theory of Music Listening* (1996).

Email: erc@timespace.dk

Συνδυάζοντας τη Θεραπεία Σχημάτων με τη μέθοδο Guided Imagery and Music

Gert Tuinmann

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Θεραπεία Σχημάτων [Schema Therapy, ST] αποτελεί ένα τρίτο κύμα Γνωσιακής Συμπεριφοριστικής Θεραπείας [Cognitive Behavioural Therapy, CBT] και μεταξύ άλλων χρησιμοποιείται για τη θεραπεία της διαταραχής της προσωπικότητας, της χρόνιας κατάθλιψης και των διατροφικών διαταραχών. Ένας στόχος είναι να προκαλέσει και να ρυθμίσει συναισθήματα. Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι η επανεγγραφή της απεικόνισης [imagery rescripting], η τεχνική του διαλόγου της καρέκλας [chair dialogue] και οι τυπικές γνωσιακές συμπεριφοριστικές τεχνικές. Τα βασικά στοιχεία της μεθόδου Guided Imagery of Music (GIM) είναι οι διαδραστικές συμβολικές απεικονίσεις που ενεργοποιούνται από τη μουσική (εικόνες που βιώνονται μέσα από τις πέντε αισθήσεις, το σώμα, τις μνήμες, τα συναισθήματα και ενδεχομένως τις διαπροσωπικές απεικονίσεις). Συνδυάζοντας αυτές τις δύο θεραπείες θα μπορούσαν να ενισχυθούν τόσο οι εμπειρίες των θεραπευόμενων όσο και η συνολική αποτελεσματικότητα της θεραπείας. Στόχος αυτού του άρθρου είναι να παρουσιάσει τη Θεραπεία Σχημάτων (ST) και να ενημερώσει τους αναγνώστες σχετικά με τις ομοιότητες των δύο θεραπειών και τις δυνατότητες που μπορούν να προκύψουν από τον συνδυασμό τους. Ο συγγραφέας περιγράφει τον συνδυασμό θεραπειών που χρησιμοποίησε σ' έναν πελάτη με χρόνιο πόνο και αναλύει τα ευρήματα και τις μελλοντικές εξελίξεις. Μιας και ο συνδυασμός αυτός δεν έχει περιγραφεί ξανά στο παρελθόν και το άρθρο αυτό δίνει την αναφορά μίας μόνο περίπτωσης, δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα. Απαιτούνται περαιτέρω μελέτες για να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητα αυτού του ενδεχόμενου συνδυασμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

μέθοδος Guided Imagery and Music της Bonny (BMGIM), μουσικοθεραπεία, Θεραπεία Σχημάτων, φαντασία, Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Θεραπεία

Αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην ιατρική, ο **Gert Tuinmann** ειδικεύτηκε στην παθολογία. Έπειτα σπούδασε μουσικοθεραπεία (2005-2008). Ξεκίνησε την εκπαίδευσή του στη μέθοδο GIM το 2006 και εντάχθηκε στο χώρο ως επαγγελματίας το 2012. Επίσης, εξειδικεύτηκε στη Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Θεραπεία και στη Θεραπεία Σχημάτων (2008-2014). Από τον Ιανουάριο του 2015 εργάζεται στο τμήμα Ψυχοσωματικής του πανεπιστημιακού νοσοκομείου Charite του Βερολίνου.

Email: gert.tuinmann@charite.de

Guided Imagery and Music (GIM): Αναστοχασμοί πάνω στον ρόλο της εποπτείας στην κατάρτιση και τη θεραπεία

Isabelle Frohne-Hagemann

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εποπτεία είναι ένα από τα επιστημονικά πεδία που στη μουσικοθεραπεία και στη μέθοδο GIM έχουν παραμεληθεί. Ένας από τους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό είναι η διαφορετική χρήση του όρου σε διάφορες χώρες. Απαιτούνται λοιπόν σαφείς ορισμοί της εποπτείας. Η συγγραφέας εδώ κάνει μια διάκριση μεταξύ της εποπτείας που αφορά την κατάρτιση και αυτής που αφορά ζητήματα που σχετίζονται με

τη δουλειά, και αναστοχάζεται ως προς τα προσόντα και τις ικανότητες που χρειάζεται να έχει ένας επόπτης. Ένας έμπειρος θεραπευτής GIM είναι άραγε επαρκώς εξειδικευμένος ώστε να είναι και επόπτης ή χρειάζεται να κατέχει ταυτόχρονα τόσο τον τίτλο του θεραπευτή GIM όσο και αυτόν του επαγγελματία επόπτη; Προκειμένου να δοθεί ένας ευρύς προσανατολισμός που θα μπορεί να αξιοποιηθεί από τους επόπτες της μεθόδου GIM, η συγγραφέας αναφέρεται σε μια πολυδιάστατη και μετα-ερμηνευτική έννοια. Ταυτόχρονα λαμβάνονται υπόψη πολιτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, θεωρητικές, ηθικές και πρακτικές διαστάσεις. Ένα παράδειγμα για τη διαδικασία της εποπτείας δίνεται εδώ με τη μορφή μιας ερμηνευτικής σπείρας που περιλαμβάνει διαφορετικές καταστάσεις συνειδητότητας και αναστοχασμού. Στην ανάπτυξη μιας ευρύτερης κατανόησης της εποπτείας, των στόχων της και του περιεχομένου της θα μπορούσε να συμβάλει και ένα παράδειγμα ευρετικής προσέγγισης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

ορισμοί και λειτουργίες της εποπτείας: μοντέλα συνειδητότητας, καταστάσεις αναστοχασμού, ερμηνευτική σπείρα, μετα-ερμηνευτική προσέγγιση, προσόντα του επόπτη

Η καθηγήτρια **Isabelle Frohne-Hagemann** είναι πιστοποιημένη μουσικοθεραπεύτρια και ψυχοθεραπεύτρια, εκπαιδύτρια στη μέθοδο GIM, διευθύντρια του ινστιτούτου Institut für Musik, Imagination and Therapie (IMIT) στο Βερολίνο, καθηγήτρια Θεωρητικής Μουσικοθεραπείας / Guided Imagery and Music στο Institut für Musiktherapie (FAM), αντιπρόεδρος και μέλος της εκπαιδευτικής επιτροπής του European Association of Music and Imagery (EAMI) [Ευρωπαϊκή Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση].

Email: i.frohne-hagemann@t-online.de

Η Διαδικασία του Surrender [Παράδοσης]: Η επιστροφή ενός ψυχοθεραπευτή

Katarina Mårtenson Blom

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο περιγράφει πώς οι σιωπηρές σχεσιακές ιδιότητες μεταξύ θεραπευτή και πελάτη συμβάλλουν στην ψυχοθεραπευτική διαδικασία. Η διαδικασία περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση που πραγματοποιείται τόσο κατά τη διάρκεια των λεκτικών μερών όσο και κατά τη διάρκεια της μουσικής ακρόασης στις συνεδρίες που βασίζονται στη μέθοδο GIM. Η θεραπευτική στάση παρουσιάζεται εδώ μέσω της υποκειμενικής «φωνής» του θεραπευτή και θεωρεί την παρουσία της θεμελιώδη, ανεξάρτητα από το πρόβλημα ή τη συμπτωματολογία του πελάτη. Κάθε διάσταση ή φάση της διαδραστικής θεραπευτικής διαδικασίας σκιαγραφείται με μια προτεινόμενη εμπειρία μουσικής ακρόασης, έτσι ώστε να διευκολύνει τον αναγνώστη να δημιουργήσει μια σύνδεση με τις δικές του σιωπηρές σχεσιακές ιδιότητες ως θεραπευτή.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

δι-υποκειμενικότητα, θεραπευτική διαδικασία, διαδραστική ρύθμιση, αναγνώριση

Η **Katarina Mårtenson Blom** ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή της ως ψυχολόγος κατά τη δεκαετία του '70 οπότε και ξεκίνησε την επαγγελματική της καριέρα στην παιδική και εφηβική ψυχιατρική. Η εμπειρία της σε διαφορετικές κλινικές συμβουλευτικές παιδών [child-guidance clinics] οδήγησε στην κατάρτισή της ως επαγγελματία ψυχοθεραπεύτριας το 1989. Το 1996 η Katarina ξεκίνησε να εργάζεται ιδιωτικά ως ψυχοθεραπεύτρια, επόπτρια και εκπαιδύτρια ψυχοθεραπείας. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 εκπαιδεύτηκε στη μέθοδο Guided Imagery and Music δίπλα στη Frances Smith Goldberg στο ίδρυμα Therapeutic Arts Training Institute, και απέκτησε την άδεια να εργάζεται ως επόπτρια και εκπαιδύτρια ψυχοθεραπείας στη Σουηδία. Τον Νοέμβριο του 2014 ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στο διδακτορικό πρόγραμμα μουσικοθεραπείας του πανεπιστημίου του Aalborg. Έχει δημοσιεύσει σειρά άρθρων, κεφάλαια βιβλίων και, με έναν συνεργάτη της, ένα βιβλίο για τη δι-υποκειμενικότητα.

Email: kia.m-blom@telia.com

Η μουσική ως δυναμική εμπειρία στο ξεδίπλωμα της ολότητας κατά τη μέθοδο Guided Imagery and Music (GIM): Ένα ψυχαναλυτικό, μουσικό, υπερπροσωπικό και διεπιστημονικό παράδειγμα

Martin Lawes

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο αναλύει το πώς η μουσική που χρησιμοποιείται στη μέθοδο Guided Imagery and Music (GIM) λειτουργεί ως δοχείο για τις εμπειρίες του πελάτη τη στιγμή που αυτός εισχωρεί στο ασυνείδητο. Πολλές διαφορετικές αλλά σχετικές προοπτικές παρουσιάζονται και ενσωματώνονται εδώ μεθοδικά, ενώ περιλαμβάνεται και μια συζήτηση γύρω από την εσωτερική αναγκαιότητα που διέπει τη μουσική κατά το ξεδίπλωμά της. Ο συντονισμός του πελάτη με αυτή την αναγκαιότητα, που μπορεί τελικά να θεωρηθεί ότι διέπει και το δημιουργικό ξεδίπλωμα του ίδιου του σύμπαντος, οδηγεί στη βοήθεια που προσφέρει η μουσική στον πελάτη να ανακαλύψει τις εσωτερικές διεξόδους του, να βρει λύσεις στα προβλήματά του και να βιώσει τη θεραπεία και τον μετασχηματισμό μέσα από τους συχνά απρόσμενους αλλά βαθιά εμπλουτισμένους τρόπους της μεθόδου GIM.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Guided Imagery and Music (GIM), ρυθμοί αρμονίας και διαφωνίας, λεπτοφυές σώμα, δυναμική ισορροπία, άνοιγμα/κλείσιμο, ενδογενής τάξη, παρούσα στιγμή, πραγματικό-ψευδαίσθηση, υπερ-υποκειμενική-συμμετοχή

Ο **Martin Lawes** είναι θεραπευτής GIM, εκπαιδευτής και μέλος της ένωσης του Association for Music and Imagery (AMI) [Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση]. Είναι ο ιδρυτής του προγράμματος κατάρτισης Integrative GIM Training Programme (www.integrativegim.org) το οποίο προσφέρει τη σχετική εκπαίδευση στο Λονδίνο. Η κλινική πρακτική του Martin στη μέθοδο GIM αφορά το πένθος και την παρηγορητική φροντίδα. Ο ίδιος, βασιζόμενος στον αυτοσχεδιασμό, εφαρμόζει τις τεχνικές GIM στη μουσική ψυχοθεραπευτική δουλειά που κάνει στην ειδική αγωγή συμπεριλαμβανομένης και της δουλειάς του με το προσωπικό που την απαρτίζει. Το έργο του Martin δημοσιεύεται σε τέσσερα επιστημονικά περιοδικά και ο ίδιος έχει κάνει ποικίλες παρουσιάσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Είναι ο σημερινός πρόεδρος της επιτροπής εκπαίδευσης του European Association of Music and Imagery (EAMI) [Ευρωπαϊκή Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση].

Email: martinlawesmt@gmail.com

Το μέλλον της μεθόδου Bonny: Μια όψη της πρακτικής στη Δανία με μια πρόγνωση για το μέλλον

Lars Ole Bonde

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο παρουσιάζει την ισχύουσα θέση της μεθόδου Guided Imagery and Music της Bonny στη Δανία, με μια ματιά στο διεθνές πλαίσιο. Ο κεντρικός άξονας είναι τα αποτελέσματα μιας έρευνας (2016) Δανών επαγγελματιών της τεχνικής GIM (n = 20) με συγκρίσεις που προκύπτουν από την αναφορά σε σχετικές διεθνείς έρευνες. Επίσης, στο πλαίσιο της Δανέζικης πρακτικής παρουσιάζονται και συζητούνται οι κλινικές εφαρμογές των διαφόρων μορφών που μπορεί να πάρει η μέθοδος στο «φάσμα της μεθόδου GIM». Έτσι,

περιγράφονται οι πολλαπλές μορφές που δυνητικά θα έχουν στο μέλλον οι συνεδρίες που βασίζονται στη μέθοδο Bonny και συζητούνται οι συνέπειες που προκύπτουν όσον αφορά την κατάρτιση στη μέθοδο αυτή.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Guided Imagery and Music (GIM), φάσμα της GIM, κλινικές εφαρμογές, κατάρτιση

Ο **Lars Ole Bonde** (PhD) είναι καθηγητής μουσικοθεραπείας στο πανεπιστήμιο του Aalborg (Δανία) και καθηγητής στον τομέα της Μουσικής και Υγείας στη Νορβηγική Μουσική Ακαδημία (Νορβηγία). Οι δημοσιεύσεις του αφορούν τη μουσικοθεραπεία, τη μουσική ψυχολογία, τη μουσική παιδαγωγική και το μουσικό θέατρο.

Email: lobo@hum.aau.dk

Η συγγραφή παραμυθιού ως μια εναλλακτική, δημιουργική επεξεργασία σε ομαδική μέθοδο Guided Imagery and Music

Ευδοκία Σμυρνιώτη, Σοφία Τρυφωνοπούλου & Ελένη Τσόλκα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα παραμύθια διαπραγματεύονται οικουμενικά θέματα και μπορούν να ειδωθούν ως δραματικές αναπαραστάσεις βασικών ψυχολογικών διεργασιών. Καλλιεργούν δημιουργική σκέψη και αίσθηση κοινού βιώματος, ενώ παράλληλα εμψυθούν ελπίδα για το μέλλον. Στη δεκτική μουσικοθεραπεία Guided Imagery and Music η διέγερση νοερών εικόνων μέσω της μουσικής ακρόασης προάγει την κατανόηση του εαυτού και την προσωπική ανάπτυξη. Ωστόσο οι αναδυόμενες εικόνες μπορεί να είναι συγκεχυμένες, ασαφείς ή αποσπασματικές. Η διαδικασία της δημιουργίας ενός παραμυθιού μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για την αφομοίωση και την ενσωμάτωση της μουσικής εμπειρίας σε ένα αφήγημα με ροή διευκολύνοντας τη νοηματοδότηση ή ακόμη και την αναδιατύπωση του προσωπικού αφηγήματος. Η δημιουργία και η εκδραμάτιση του παραμυθιού στο πλαίσιο μιας ομαδικής συνθήκης μπορούν να συμβάλλουν περαιτέρω στην καλλιέργεια της αυτεπίγνωσης καθώς και στη λειτουργία της ομάδας. Στην ομαδική GIM (grpGIM) κατά τη διάρκεια της μουσικής ακρόασης τα μέλη της ομάδας αλληλεπιδρούν λεκτικά μεταξύ τους και με το συντονιστή. Στο παρόν άρθρο περιγράφεται η διαδικασία επεξεργασίας και μετατροπής του αναδυόμενου υλικού μιας ομαδικής συνεδρίας GIM (grpGIM) σε ένα παραμύθι. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η προσωπική εμπειρία των συγγραφέων που, στο πλαίσιο μιας ομαδικής εργασίας, πραγματοποίησαν μία μουσική και δημιουργική ανάλυση του προγράμματος «Quiet Music» της H. Bonny. Η διαδικασία συγγραφής παραμυθιού προτείνεται ως μια εναλλακτική, δημιουργική ανάλυση του υλικού μιας ομαδικής συνεδρίας GIM.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

ομαδική μέθοδος GIM (grpGIM), παραμύθι, ομάδα, αφήγηση

Η **Ευδοκία Σμυρνιώτη** είναι ψυχολόγος και μουσικός. Είναι εκπαιδευόμενη στη μέθοδο δεκτικής μουσικοθεραπείας GIM καθώς και μεταπτυχιακή φοιτήτρια κλινικής ψυχολογίας στο Hellenic American University. Έχει συμμετάσχει σε διάφορα μουσικά σχήματα. Έχει δουλέψει στην αποασυλοποίηση και επανένταξη ενήλικων ασθενών στην κοινότητα καθώς και με παιδιά και εφήβους στο φάσμα του αυτισμού αλλά και με νοητική υστέρηση. Η Ευδοκία είναι μέλος της συγγραφικής ομάδας παιδικού βιβλίου σχετικά με τη ΔΕΠΥ και αυτή τη στιγμή δουλεύει ως ψυχολόγος με ενήλικες και ασθενείς με καρκίνο.

Email: esmyrnioti@yahoo.gr

Η **Σοφία Τρυφωνοπούλου** είναι ψυχολόγος και εκπαιδευόμενη στη μέθοδο δεκτικής μουσικοθεραπείας GIM. Έχει εργαστεί ως σύμβουλος ψυχικής υγείας τόσο ατομικά όσο και με οικογένειες καθώς και με παιδιά και εφήβους στο φάσμα του αυτισμού αλλά και με νοητική υστέρηση. Έχει ασχοληθεί με παιδιά με κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς. Η Σοφία αυτή τη στιγμή δουλεύει ως σχολική ψυχολόγος στο Ελληνικό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα.

Email: strifonopoulou@yahoo.gr

Η **Ελένη Τσόλκα** είναι πτυχιούχος μουσικοθεραπεύτρια και εκπαιδευόμενη στη μέθοδο δεκτικής μουσικοθεραπείας GIM. Είναι επίσης εκπαιδευτικός (Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης) και καθηγήτρια μουσικής. Έχει κυρίως δουλέψει με παιδιά με κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς, παιδιά και ενήλικες στο φάσμα του αυτισμού και πρόσφυγες. Η Ελένη έχει επίσης εργαστεί ως ελεύθερη επαγγελματίας μουσικοθεραπεύτρια, στη γενική εκπαίδευση και σε άλλα πλαίσια στο East Sussex του Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτή τη στιγμή απασχολείται ως ελεύθερη επαγγελματίας μουσικοθεραπεύτρια στην Ελλάδα.

Email: tsolka45@gmail.com

Αναζητώντας το άγνωστο: Η περίπτωση μιας νεαρής γυναίκας που πάσχει από άγχος μουσικής εκτέλεσης

Alice Pehk

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτή η μελέτη περίπτωσης βασίζεται σε μια ψυχοδυναμικά προσανατολισμένη μουσικοθεραπευτική δουλειά που περιλαμβάνει 17 συνεδρίες θεραπείας με μια 19χρονη γυναίκα που πάσχει από άγχος μουσικής εκτέλεσης, οι οποίες έγιναν σ' ένα διάστημα 11 μηνών. Η βασική μέθοδος θεραπείας που χρησιμοποιήθηκε σ' όλη αυτή τη δουλειά ήταν η μέθοδος Guided Imagery and Music της Bonny, η οποία επέτρεψε στην πελάτισσα να βρει, να αναγνωρίσει και να επανενεργοποιήσει τις εμπειρίες παραγωγής άγχους, να τις συνειδητοποιήσει, να τις δεχτεί, να τις δουλέψει και τελικά να ενσωματώσει στην παρούσα ζωή της τις νέες πτυχές και τα πλεονεκτήματα που προέκυψαν από τις εμπειρίες αυτές. Το αποτέλεσμα της θεραπευτικής διαδικασίας δείχνει την αποδοτικότητά της στη μείωση του άγχους της μουσικής εκτέλεσης και του άγχους γενικά (βάσει μετρήσεων που έγιναν πριν και μετά τη θεραπεία, και κατά τη διάρκεια μιας εξαμηνιαίας παρακολούθησης), στη μείωση των ψυχοσωματικών προβλημάτων καθώς και στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης, της αυτοπεποίθησης και της καλύτερης αίσθησης ελέγχου.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

άγχος μουσικής εκτέλεσης, ψυχοδυναμική, μέθοδος Guided Imagery and Music της Bonny (BMGIM), ασυνείδητο, φόβος του θανάτου

Alice Pehk (PhD) Μουσικοθεραπεύτρια, θεραπεύτρια BMGIM, επιβλέπουσα, λέκτορας και εκπαιδευτρια σε μεθόδους δημιουργικότητας. Η Alice είναι μία από τις πρωτοπόρους της μουσικοθεραπείας στην Εσθονία. Είναι επικεφαλής του μουσικοθεραπευτικού προγράμματος κατάρτισης της Εσθονικής Ακαδημίας Μουσικής και Θεάτρου και λέκτορας στο πανεπιστήμιο του Ταλίν. Είναι η δημιουργός και η επικεφαλής του Κέντρου Μουσικοθεραπείας στο Ταλίν. Είναι εκπαιδευτρια σε οργανισμούς και ιδρύματα μέσα από τις δημιουργικές μεθόδους μουσικοθεραπείας που τους παρέχει στο πλαίσιο προγραμμάτων κατάρτισης με επίκεντρο την ομάδα. Είναι η συγγραφέας του άρθρου για τη μέθοδο TEAM-GIM και πολλών δημοσιεύσεων για τη μουσικοθεραπεία, τη θεραπεία BMGIM και τη μουσική επίδραση, συμπεριλαμβανομένης και μιας μονογραφίας στη μουσικοθεραπεία. Η Alice είναι αντιπρόεδρος του European Music Therapy Confederation (EMTC) [Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας].

Email: alice.pehk@gim.ee

«Μεγαλώνοντας» στην παιδική ηλικία μέσω της απώλειας, της κενότητας και της αναγνώρισης: Μια μελέτη περίπτωσης με την εφαρμογή της μεθόδου GIM

Katarina Mårtenson Blom

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο περιγράφει μια κλινική μελέτη περίπτωσης που επικεντρώνεται σε μια ψυχοθεραπευτική διαδικασία η οποία βασίζεται στην ενσωμάτωση της σχεσιακής ψυχοδυναμικής μεθοδολογίας [psychodynamic relational methodology] στη μέθοδο Guided Imagery and Music (GIM), και την ανάλυση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας με τη χρήση των εμπειρικών κατηγοριών ανάλυσης [Experiential Categories of Analysis] που ανέπτυξε η Mårtenson Blom (2010, 2014). Το κλινικό έργο επικεντρώθηκε στην απώλεια και την ψυχική οδύνη που σχετίζονται με το τραύμα, και στην πορεία οδήγησε στην αποκατάσταση αυθεντικών τμημάτων του εαυτού καθώς και στην πιθανή υπέρβασή του και την πνευματική ανάπτυξη.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

σχεσιακή προοπτική, διαδικασία αναγνώρισης, θεραπευτική αυτο-αποκάλυψη [self-disclosure], θεραπευτικός δεσμός, εμπειρικές κατηγορίες ανάλυσης της μεθόδου GIM, process of surrender [διαδικασία παράδοσης], υπέρβαση

Η **Katarina Mårtenson Blom** ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή της ως ψυχολόγος κατά τη δεκαετία του '70 οπότε και ξεκίνησε την επαγγελματική της καριέρα στην παιδική και εφηβική ψυχιατρική. Η εμπειρία της σε διαφορετικές κλινικές συμβουλευτικές παιδών [child-guidance clinics] οδήγησε στην κατάρτισή της ως επαγγελματία ψυχοθεραπεύτριας το 1989. Το 1996 η Katarina ξεκίνησε να εργάζεται ιδιωτικά ως ψυχοθεραπεύτρια, επόπτρια και εκπαιδύτρια ψυχοθεραπείας. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 εκπαιδεύτηκε στη μέθοδο Guided Imagery and Music δίπλα στη Frances Smith Goldberg στο ίδρυμα Therapeutic Arts Training Institute, και απέκτησε την άδεια να εργάζεται ως επόπτρια και εκπαιδύτρια ψυχοθεραπείας στη Σουηδία. Τον Νοέμβριο του 2014 ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στο διδακτορικό πρόγραμμα μουσικοθεραπείας του πανεπιστημίου του Aalborg. Έχει δημοσιεύσει σειρά άρθρων, κεφάλαια βιβλίων και, με έναν συνεργάτη της, ένα βιβλίο για τη δι-υποκειμενικότητα.

Email: kia.m-blom@telia.com

«Soundscapes»: Ένα νορβηγικό πρόγραμμα μουσικής με τη μέθοδο Guided Imagery and Music (GIM) της Bonny όπως διαφαίνεται μέσα από μια ατομική θεραπεία GIM

Gro Trondalen

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο επικεντρώνεται στην πρακτική της μουσικής ακρόασης σύμφωνα με τη μέθοδο Guided Imagery and Music της Bonny (BMGIM). Το Soundscapes [ηχοτοπία], ένα πρόγραμμα μουσικής ακρόασης που απαρτίζεται μόνο από νορβηγική μουσική, περιγράφεται και επεξηγείται εδώ μέσα από την πρακτικής της μεθόδου GIM με μια γυναίκα 35 χρονών που είναι ανώτερο στέλεχος μιας εταιρείας. Έπειτα από μια σύντομη επισκόπηση της μεθόδου GIM, που συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη, την κατάρτιση και τη μουσική

στη μέθοδο αυτή, στρέφομαι προς την ανάπτυξη του μουσικού προγράμματος Soundscapes. Στη συνέχεια, συζητώ τη δυναμική που έχει το μουσικό αυτό πρόγραμμα στο να προκαλέσει τη δημιουργία εικόνων που σχετίζονται με το νορβηγικό τοπίο και τον νορβηγικό πολιτισμό. Τα κύρια θέματα της διαδικασίας GIM, που φέρουν την ονομασία «σε κίνηση» [in motion] και «ανήκοντας κάπου» [belonging], συνδέονται με την ανανεωμένη γραμμή ανάπτυξης του πελάτη. Προτείνω ότι η μουσική και η ακρόαση μουσικής μπορούν να προωθήσουν εικόνες και μετασχηματιστικές εμπειρίες οι οποίες έχουν ως πυρήνα τους τη φυσική και την πολιτισμική ένταξη, και ότι αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές όταν το πρόγραμμα Soundscapes χρησιμοποιείται στη θεραπεία GIM.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

μουσικό πρόγραμμα, Soundscapes, Guided Imagery and Music (GIM)

Η **Gro Trondalen** (PhD) είναι ειδική παιδαγωγός, μουσικοθεραπεύτρια, μέλος του Association for Music and Imagery (AMI) [Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση], καθηγήτρια μουσικοθεραπείας και διευθύντρια του ερευνητικού κέντρου Centre for Research in Music and Health (CREMAH) στη Νορβηγική Μουσική Ακαδημία, στο Όσλο. Είναι έμπειρη μουσικοθεραπεύτρια, κλινική θεραπεύτρια και επόπτη, και εργάζεται ιδιωτικά εξασκώντας τη μέθοδο Guided Imagery and Music της Bonny.

Email: Gro.Trondalen@nmh.no

«New Blood»: Το παράδειγμα ενός σύγχρονου προγράμματος GIM

Svein Fuglestad

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτό το άρθρο αποτελεί την παρουσίαση ενός νέου σύγχρονου προγράμματος της μεθόδου Guided Imagery and Music (GIM) το οποίο βασίζεται σε ορχηστρικές επανηχογραφήσεις πολυάριθμων κομματιών του Άγγλου ποπ και ροκ μουσικού Peter Gabriel. Η πρόθεση είναι να μοιραστεί ο συγγραφέας με την κοινότητα GIM τις προσωπικές του εμπειρίες και προοπτικές χρησιμοποιώντας τη μουσική αυτή με μεμονωμένους πελάτες. Τα διαφορετικά κομμάτια που έχουν χρησιμοποιηθεί παρουσιάζονται και περιγράφονται με τη χρήση του προγράμματος Intensity Profile της MIA, του Κύκλου Συναισθημάτων [Mood Wheel] κατά την Kate Henvner, και της μουσικής ταξινόμιας. Το κατά πόσο η χρήση της μη κλασσικής μουσικής είναι σύμφωνη με την ατομική εφαρμογή της μεθόδου GIM της Bonny θα συζητηθεί μαζί με τα πιθανά πλεονεκτήματα που έχει η επανάληψη και η αναγνώριση της μουσικής, η οποία οφείλεται στην απλότητα της δομής, της μορφής και των αρμονιών, απέναντι στη συγκρότηση ενός αισθήματος ασφάλειας των πελατών μέσα σε ένα θεραπευτικό πλαίσιο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Guided Imagery and Music, νέο πρόγραμμα GIM, μη κλασσική μουσική στη μέθοδο GIM, δεκτική μουσικοθεραπεία, μουσική και απεικόνιση, Peter Gabriel

Ο **Svein Fuglestad** είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Όσλο στο πανεπιστήμιο εφαρμοσμένων επιστημών Akershus της σχολής Κοινωνικών Επιστημών του προγράμματος πρόνοιας για τα παιδιά [Akershus University of Applied Sciences, Faculty of Social Sciences, Child Welfare programme]. Είναι μέλος της AMI, θεραπευτής της BMGIM (2006), κάτοχος του μεταπτυχιακού τίτλου Candidatus Philologiae στη μουσικολογία (1996) και ασκεί την τεχνική GIM σε άτομα που έχουν προσβληθεί από τον ιό HIV / AIDS, σε σεξουαλικά κακοποιημένα άτομα και σε γυναίκες που είναι θύματα αιμομιξίας. Ο Fuglestad ήταν θεραπευτής GIM στο πρόγραμμα Music, Motion, and Emotion που οργάνωσε το Νορβηγικό Συμβούλιο Έρευνας. Είναι τραγουδιστής και μουσικός.

Email: svein.fuglestad@hioa.no

Σε αναζήτηση του «χαμένου δισκοπότηρου»: Μια συνέντευξη με τον Torben Moe

Torben Moe & Steen Teis Lund

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σ' αυτή τη συνέντευξη, ο Torben Moe, ο σημερινός πρόεδρος του European Association of Music and Imagery (EAMI) [Ευρωπαϊκή Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση], ως ένας από τους πρωτοπόρους της Guided Imagery and Music (GIM) στην Ευρώπη – τόσο ως εκπαιδευτής όσο και ως κλινικός θεραπευτής και ερευνητής στο πλαίσιο του ψυχιατρικού κατεστημένου της Δανίας – αναστοχάζεται γύρω από τα κίνητρα του και τις εμπειρίες του. Ο ίδιος έχει αποτελέσει την κινητήρια δύναμη μιας δεκαετούς διαδικασίας που οδήγησε στην επίσημη διαμόρφωση της EAMI στο 12ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο GIM στην Αθήνα το Σεπτέμβριο του 2016. Η συνέντευξη καταλήγει με κάποιες σκέψεις πάνω στις τρέχουσες και τις μελλοντικές δυνατότητες της μεθόδου GIM, και με ένα ειδικό κάλεσμα για τη βοήθεια των αναγνωστών στην αναζήτηση του «χαμένου δισκοπότηρου».

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Guided Imagery and Music, φροντίδα υγείας, ασυνείδητο, European Association of Music and Imagery (EAMI) [Ευρωπαϊκή Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση]

Ο **Torben Moe** είναι ερευνητής και κλινικός θεραπευτής στο τμήμα Ψυχιατρικής του νοσοκομείου της περιφέρειας Zealand της Δανίας. Συμμετείχε στη δημιουργία του τμήματος μουσικοθεραπείας στο πανεπιστήμιο του Aalborg, υπήρξε πρωτοπόρος στην εκπαίδευση GIM στη Βόρεια Ευρώπη από το 1997 και έγραψε μια διδακτορική διατριβή για τη δεκτική μουσικοθεραπεία με ομάδες ασθενών με ψυχικές νόσους. Ήταν μια κορυφαία φιγούρα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο GIM (ENGIM) που οδήγησε στη δημιουργία του European Association of Music and Imagery (EAMI) [Ευρωπαϊκή Ένωση για την Μουσική και την Απεικόνιση] στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο του 2016, της οποίας είναι ο σημερινός πρόεδρος. Ο Torben Moe επί του παρόντος διοργανώνει μια τυχαίοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή η οποία διερευνά τη θεραπεία προσφύγων που πάσχουν από μετατραυματικό στρες προσαρμόζοντας την τεχνική GIM στη θεραπεία του τραύματος.

Email: moe.torben@gmail.com

Ο **Steen Teis Lund** (MA Psychology/Philosophy) είναι θεραπευτής GIM. Εργάζεται με πρόσφυγες που πάσχουν από ψυχολογικά τραύματα στην κλινική της περιφέρειας Zealand της Δανίας.

Email: Steen.t.lund@gmail.com